

Sygn. akt II KK 500/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Emilia Bieńczak

w sprawie **P. K. (P. K.)**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 15 grudnia 2022 r.

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim

z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 154/22

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze łącznej ograniczenia wolności i w tym zakresie sprawę
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
Radzynie Podlaskim.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 154/22, Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim połączył skazanemu P. K. kary jednostkowe orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim, wskazanymi w pkt. 1. i 2. części wstępnej wyroku, tj. z dnia 3 lipca 2020 r. o sygn. II K 445/20 oraz z

dnia 16 listopada 2020 r. o sygn. II K 862/20, i wymierzył karę łączną roku i 9 (dziewięciu) miesięcy ograniczenia wolności. Na poczet tak orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu okres wykonywania zastępczej kary pozbawienia wolności orzeczonej w zamian za karę ograniczenia wolności w sprawie II K 862/20. Ponadto, orzekł, że w pozostałej części połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu, a następnie, że w pozostałej części umarza postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 9 czerwca 2022 roku.

Kasację od tego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności, na niekorzyść skazanego P. K., wniósł Prokurator Generalny, zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., polegające na wymierzeniu skazanemu P. K. kary łącznej roku i 9 miesięcy ograniczenia wolności - w miejsce orzeczonej prawomocnym wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II K 445/20 jednostkowej kary 12 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym oraz orzeczonej prawomocnym wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dnia 16 listopada 2020 r., sygn. akt II K 862/20 jednostkowej kary roku i 2 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie - bez jednoczesnego określenia na nowo wobec skazanego sposobu (formy) wykonania tej kary i niezbędnych elementów jej wymiaru, tj. wskazania obowiązku oraz wymiaru czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, o którym mowa w art. 34 § 1a pkt 1 k.k., względnie określenia obowiązku oraz wysokości potrącenia z wynagrodzenia za pracę, określonego w art. 34 § 1a pkt 4 k.k., w następstwie czego doszło do rażącej obrazy przepisu prawa karnego materialnego, tj. art. 86 § 3 k.k., skutkującej niemożliwością prawidłowego wykonania wyroku łącznego”.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w

zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Radzynie Podlaskim do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 86 § 3 k.k. wymierzając karę łączną ograniczenia wolności, Sąd określa na nowo obowiązki lub wymiar potrącenia, o których mowa w art. 34 § 1a k.k., a także może nałożyć na sprawcę obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 2-7a k.k., jak również orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 k.k. Oznacza to, że sąd orzekający karę łączną ograniczenia wolności, z jednej strony nie jest związany rozstrzygnięciami, które zawarte były w rozstrzygnięciach jednostkowych określających formę kary ograniczenia wolności, a z drugiej strony obowiązany jest na nowo wskazać w jakiej formie kara łączna ograniczenia wolności ma być wykonywana. Sąd powinien zatem wskazać, czy będzie ona polegała na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, czy też na potrąceniu wynagrodzenia za pracę (art. 34 § 1a k.k.) i stosownie do tego wskazać wymiar godzin wykonywania przez skazanego w stosunku miesięcznym nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne (art. 35 § 1 k.k.), względnie wysokość potrącenia z wynagrodzenia za pracę (art. 34 § 1a pkt 4 k.k.). Tymczasem w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim określając, zgodnie z art. 86 § 1 k.k., wymiar łącznej kary ograniczenia wolności, zaniechał wskazania dalszych obligatoryjnych ustaleń, o których mowa w art. 86 § 3 k.k.

Rażące uchybienie normie zawartej w art. 86 § 3 k.k. miało istotny wpływ na treść wyroku, ponieważ brak rozstrzygnięcia o sposobie wykonywania kary czyni orzeczoną karę łączną ograniczenia wolności niewykonalną. Nie ma przy tym znaczenia, czy omawiane uchybienie zaistniało w wyniku nieuwagi Sądu orzekającego, czy też dlatego, że Sąd ten uznał, iż użyta w wyroku formuła „w pozostałym zakresie wyroki opisane w pkt 1-2 podlegają odrębnemu wykonaniu” wystarczająco określa, że kara łączna ograniczenia wolności ma postać i wymiar takie same, jak kary ograniczenia wolności orzeczone w wyrokach jednostkowych,

tn. polega na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. W obu wypadkach doszłoby do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego – art. 86 § 3 k.k., który nakazywał Sądowi podać nie tylko czas trwania wymierzonej skazanemu kary łącznej ograniczenia wolności, ale „na nowo” te wszystkie elementy, które karę tę doprecyzowują w taki sposób, że jest możliwe jej wykonanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. III KK 360/20).

Konieczność wyeliminowania tego uchybienia skutkuje zatem uznaniem zasadności wniosku zawartego w kasacji o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności i przekazanie sprawy – w tym przedmiocie – do ponownego rozpoznania Sądowi *meriti*, którego obowiązkiem będzie wydanie wymaganego prawem rozstrzygnięcia, uwzględniającego poczynione wyżej uwagi. Dodać na marginesie należy, że popełnione przez Sąd uchybienie nie mogłoby być konwalidowane w postępowaniu wykonawczym, np. przy zastosowaniu art. 13 § 1 k.k.w. (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017 r., sygn. IV KK 339/16).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]

I.n